

Jak spolu souvisí svoboda a náboženství?

Práce britského vrchního rabína Sackse, která vychází z hluboké znalosti tradičního judaismu stejně, jako vynikající znalosti lidského jednání v současném světě, přináší svěží pohled na věčné téma vztahu člověka a Boha, víry a odvahy, přijetí a odmítnutí, vyvolení i zavržení.

Autor v jednotlivých Sidrách (tedy oddílech Tóry, které se čtou v předepsaných cyklech o šabat) odhaluje Boží zápas o lidská pokolení, i úsilí o návrat jednotlivců i národů do Bohem stvořeného řádu světa.

Rabín Sacks, kterého bych se rozhodně nebál označit za současného brilantního židovského myslitele, se ve svých úvahách nebojí dotknout citlivých momentů lidské historie: táže se po motivech náboženských vražd a odkazuje k první bratrovraždě, která má své kořeny právě v náboženství; táže se po důvodech lidského selhání a odhaluje podstatu selhání Adamova, Kainova, či Noemova. V mnoha dalších výkladech, které jsou mistrnou zkratkou rozsahu drobných esejí, přináší velmi pestrý a inspirativní pohled na problematiku nejen sourozeneckých sporů a vztahů, otázkám lásky mezi dvěma lidmi, lidského selhání tváří tvář Božím požadavkům, ale také na trvajícím možnost být lepším člověkem.

Klíčová myšlenka knihy: „*Jen když je Bůh Bohem, zůstane člověk člověkem. K tomu je zapotřebí rozlišovat mezi nebem a zemí a podřídit zemi vládě nebes. Jinak nic nezabrání tomu, aby mnoho lidí nebylo obětováno ku prospěchu menšiny nebo menšina ve jménu většiny.*“, naznačuje, jakým směrem se ubírají východiska. Autor představuje pohled moderního judaismu jako obohacující proud, jehož etické důrazy jsou v dnešní nejisté době plné násilí a nenávisti více než potřebné.

Jonathan Sacks, *O svobodě a náboženství (třicet šest zamyšlení rabína Sackse nad věčně živými tématy biblických příběhů)*, přeložil Jan Divecký, formát A5, 132 strany, měkká vazba s chlopněmi, slovník pojmů, vydalo p3k, Praha 2005.

Petr Plaňanský